

Mgr. Jana Zatřepálková
K-centrum Nymburk

Kontaktování skryté populace problémových uživatelů

Dle poslední dostupné výroční zprávy o stavu ve věcech drog z roku 2002 se počet problémových uživatelů drog v ČR pohybuje kolem 35 – 37 tisíc, přičemž v posledních 4 letech je tento odhadovaný počet stabilní. Kvalifikované odhady uvádějí, že pouze 60 % problémových uživatelů je v kontaktu s nízkoprahovým programem tzn. že v ČR je 14 tisíc problémových uživatelů drog, kteří nejsou v kontaktu s žádným nízkoprahovým zařízením tzv. skrytí uživatelé drog

K- centrum působí v současné době ve dvou bývalých okresech Středočeského kraje – Nymburk a Praha východ a to v pěti lokalitách: Brandýs nad Labem s počtem obyvatel 17 000,

V Čelákovících s počtem obyvatel 10 000

v Lysé nad Labem s počtem obyvatel 8 300

v Mílovicích s počtem obyvatel 2000

a ve spolupráci s K-centrem Mladá Boleslav v Benátkách n.J.s počtem obyvatel 8 000

a neposledně v Nymburce s počtem obyvatel 15 000

.Celkový počet obyvatel je 60 000 a počet problémových uživatelů cca 250

Z toho lze dále vyvodit, že kolem 100 problémových uživatelů drog v oblasti naší působnosti s námi není v kontaktu.

Samozřejmě kromě těchto pěti lokalit v nichž působíme přímo, buď formou terénního programu nebo přímo jako K-centrum, se do našich služeb dostávají i klienti z řady dalších okolních obcí ať jsou to Poděbrady, Sadská, Třebestovice a proto zákonitě počet skrytých uživatelů, na které můžeme působit je ještě větší než uvedené číslo

Jistě jste si všichni položili otázku, proč se tolik klientů do našich služeb nedostává a jaké mají důvody, proč služby nekontaktují. Kvalitativní studie Charakteristiky rizikového chování u skryté populace problémových uživatelů drog uvádí, že skrytí uživatelé drog mají mnoho důvodů, proč služby pro uživatele drog nekontaktují. Zajímavé je, že ve všech regionech, kde studie proběhla respondenti o nabízených službách pro UD věděli a za hlavní důvody, proč tyto služby nevyužívají, udali:

nedůvěru v zachování anonymity,
vysokoprahovost kontaktních center,
neatraktivní nabídku služeb
a stigmatizaci z označení „feťák“.

Pouze 10% dotázaných nevědělo nic o specializovaných službách pro UD.

Stejně důvody zjišťujeme u našich již nakontaktovaných klientů, kteří k nim dodávají ještě vzdálenost a časovou nedostupnost služeb a my dodáváme lenost

Jak je vidět kontaktování skryté populace problémových uživatelů není informování o tom, že tu služby existují, ale o tom jak a jaké služby jsou poskytovány

Proto se při snaze nakontaktovat skryté uživatele drog do našich programů držíme všech těchto důvodů.

V základě máme 4 programy na kontaktování skryté populace, nejsou však zaměřeny na jednotlivé důvody klientů, ale snažíme se aby každý program v sobě obsahoval jak úvodní informaci o existenci služeb (pro oněch 10%) tak dále informace o službách (které se snažíme podle poptávky klientů rozšiřovat) o bezpečnosti a anonymitě programu.

Programy jsou:

- 1) Přímé kontakty – rozdávání vizitek a letáčků jednak mladým lidem na veřejnosti, jednak lidem na vytipovaných hromadných akcích a jednak i uživatelům drog s kterými jsme v kontaktu , kteří mají možnost šířit tyto materiály mezi ostatní uživatele, pro každou skupinu máme odlišné propagační materiály
- 2) Výlep plakátů v lokalitách kde působíme: letáky zaměřené na různé adresáty ale vždy se stejnými nejpodstatnějšími informacemi – výlep 1x ročně dle potřeby v lokalitách kde působíme přímo i v okolních obcích
- 3) polepování HR materiálu našimi nálepkami – žlutá (obecné informace a kontakty) a zelená (nabídka bezplatných anonymních testů na infekční choroby)

- 4) lékárenské balíčky , které obsahují materiál k méně rizikovému nitrožilnímu užívání a kontakty na nás, jsou distribuovány do lékáren, kam si klienti chodí kupovat stříkačky a zdarma je dostávají, na balíčku jsou kontakty a informace o výměnném programu.